

Sprawozdanie z działalności Zarządu Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Olsztynie za okres od 1.01.2016 r. do 31.12.2016 r.
www.wodociagi-olsztyn.pl

Olsztyńskie wodociągi prowadzą otwartą politykę informacyjną i każdego roku publikują „Sprawozdanie”, w którym wyjaśnione są kierunki i cele działania oraz relacjonowany jest przebieg zdarzeń gospodarczych.

I. CHARAKTERYSTYKA DZIAŁALNOŚCI I ZASOBÓW

1. Podstawowe informacje o Spółce

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji powstało w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego PWiK w Olsztynie w jednoosobową spółkę Gminy Olsztyn, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych. Do przekształcenia doszło na podstawie Uchwały XII 148/91 z dnia 25 września 1991 r. Rady Miasta Olsztyna. Akt przekształcenia Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością – Akt założycielski Spółki został zawarty w formie aktu notarialnego 30 czerwca 1997 r., rep. A Nr 1924/97.

Spółka została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym, prowadzonym przez Sąd Rejonowy w Olsztynie VIII Wydział Gospodarczy, z dniem 27 sierpnia 2002 r. pod nr KRS: 0000126352. Spółka mieści się w Olsztynie przy ul. Oficerskiej 16 A, 10-218 Olsztyn. Spółka posiada nr REGON: 510620050, NIP: 7390403323.

Kapitał zakładowy Spółki na dzień 31.12.2016 r. wynosi 148.139.500 złotych i dzieli się na 296.279 udziały o wartości nominalnej 500 złotych każdy. Wszystkie udziały należą do Gminy Olsztyn i zostały przez nią objęte. W 2016 r. Zgromadzenie Wspólników dwukrotnie podejmowało uchwały podwyższające kapitał Spółki;

- Uchwała Nr 14/16 z 1.04.2016 r. (podwyższenie kapitału z 143 140 000 zł do 144 371 000 zł);
- Uchwała Nr 19/16 z 2.06.2016 r. (podwyższenie kapitału z 144 371 000 zł do 148 139 500 zł).

Właścicielem Spółki jest Gmina Olsztyn. Prezydent Olsztyna, jako organ wykonawczy Gminy, pełni funkcję Zgromadzenia Wspólników. Spółka wykonuje zadania użyteczności publicznej w rozumieniu ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Przedmiotem działalności Spółki według Polskiej Klasyfikacji Działalności jest:

- pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody (PKD 36, 00, Z);
- odprowadzanie i oczyszczanie ścieków (PKD 37, 00, Z);
- zbieranie odpadów innych niż niebezpieczne (PKD 38, 11, Z);
- obróbka i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne (PKD 38, 21, Z);
- wykonywanie badań, pomiarów i analiz chemicznych i biologicznych składu i czystości wody (PKD 71, 20, B);
- działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne (PKD 71, 12, Z);
- wytwarzanie energii elektrycznej (PKD 35, 11, Z);
- handel energią elektryczną (PKD 35, 14, Z).

W ramach powyższej działalności Spółka:

- eksploatuje, konserwuje, remontuje, odtwarza, modernizuje i rozbudowuje urządzenia i obiekty wodociągowo-kanalizacyjne,

- prowadzi rozliczenia za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków,
- wykonuje badania laboratoryjne kontrolujące jakość prowadzonych procesów uzdatniania wody i oczyszczania ścieków oraz stan ścieków odprowadzanych przez zakłady przemysłowe,
- inicjuje realizację programów zaopatrzenia w wodę i odbioru ścieków, opiniuje koncepcje budowy sieci i urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych,
- wydaje warunki techniczne budowy sieci i obiektów wodociągowo-kanalizacyjnych oraz przyłączania odbiorców, uzgadnia projekty opracowane na podstawie tych warunków, a także przeprowadza odbiory techniczne tych budowli,
- wykonuje podłączenia obiektów do czynnych sieci wodociągowych,
- planuje, zleca i nadzoruje realizację zadań i zakupów inwestycyjnych oraz zadań remontowych, wykonywanych siłami obcymi dla potrzeb Spółki.

Przedsiębiorstwo świadczy roboty odpłatne związane z podstawową specjalizacją, m.in.:

- wykonuje sieci i przyłącza wodociągowo-kanalizacyjne,
- usuwa awarie na sieciach nie będących w posiadaniu Spółki,
- remontuje pompy i inne urządzenia mechaniczne,
- świadczy usługi transportowo-sprzętowe i laboratoryjne.

2. Struktura Władz

Władzami Spółki są: Zgromadzenie Wspólników, Rada Nadzorcza oraz Zarząd.

Rada Nadzorcza

Na dzień 31 grudnia 2016 r. Rada Nadzorcza Spółki działała w następującym składzie:

- Przewodniczący Rady Nadzorczej - Edward Tomczyk
- Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej - Irena Petryna
- Sekretarz Rady Nadzorczej - Grzegorz Sawoński
- Członek Rady Nadzorczej - Leszek Bury
- Członek Rady Nadzorczej - Zdzisław Dominik
- Członek Rady Nadzorczej - Szczepan Figiel
- Członek Rady Nadzorczej - Bogusław Kowalewski
- Członek Rady Nadzorczej - Henryk Łańko
- Członek Rady Nadzorczej - Jan Żemajtys

W okresie sprawozdawczym miały miejsce następujące zmiany w składzie Rady Nadzorczej Spółki:

- w dniu 20 czerwca 2016 r. Zgromadzenie Wspólników Uchwałą Nr 25/16 powołało do pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej Spółki Henryka Łańko.

Zarząd

Na dzień 31 grudnia 2016 r. Zarząd Spółki działał w jednoosobowym składzie:

- Prezes Zarządu - Wiesław Pancer.

Prokurenci

Na dzień 31 grudnia 2016 r. prokurentami Spółki byli:

- Prokurent - Antoni Kujawa
- Prokurent - Jacek Zyśk

W 2016 r. miały miejsce następujące zmiany w zakresie prokury:

- w dniu 20 czerwca 2016 r. Zarząd Spółki Uchwałą Nr 12/16 ustanowił prokury samoistne w osobach: Antoni Kujawa i Jacek Zyśk.

3. Obszar oddziaływania

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Olsztynie prowadzi swoją działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Olsztyn. Głównymi odbiorcami są mieszkańcy Olsztyna, a także instytucje i firmy mające swoje siedziby w granicach administracyjnych gminy. Uchwała Nr III/73/14 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 grudnia 2014 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Olsztyn zobowiązuje Przedsiębiorstwo do odbioru ścieków z oznaczonej zlewni, tj. z 27 miejscowości obejmujących: Barczewo, Łęgajny, Wójtowo, Ruszajny, Kaplityny, Ruś, Bartąg, Jaroty, Klebark Mały, Ostrzeszewo, Dywity, Ługwałd, Różnowo, Słupy, Kieźliny, Wadąg, Myki, Zalbki, Gutkowo, Kudypy, Gronity, Naterki, Sząbruk, Unieszewo, Barwiny, Łupstych, Siła.

Zasoby wody, wielkość ujęć, stan stacji uzdatniania wody, jak również przepustowość oczyszczalni ścieków umożliwiają Przedsiębiorstwu zaspokajanie zgłaszanych potrzeb gmin ościennych w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków. Spółka systematycznie rozszerza obszar świadczenia usług w wyniku podłączania do miejskiej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej miejscowości z gmin ościennych.

Według stanu na dzień 31.12.2016 r. Spółka zaopatruje w wodę Nikielkowo, Jonkowo, Ostrzeszewo, Zalbki, Myki, Wadąg, Gietrzwałd oraz Bartąg. Natomiast odbiera i oczyszcza ścieki z Barczewa, Łęgajny, Wójtowa, Kudyp, Bartąga, Słup, Kieźlin, Wadąga Zalbek, Myk, Dywit, Jonkowa, Kaplityn, Ostrzeszewa, Klebarka Małego, Szczęsnego.

Spółka nie posiada znaczących konkurentów na lokalnym rynku, na którym działa – mamy tu do czynienia z naturalnym monopolem technicznym. Własne ujęcia wody wykorzystują: Miejski Szpital Zespolony, Wojewódzki Zespół Lecznictwa Psychiatrycznego, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny, Szpital MSWiA, Szpital Uniwersytecki, Samodzielny Publiczny Zespół Gruźlicy i Chorób Płuc w Olsztynie i Indykpol.

II. PRODUKCJA

1. Produkcja i sprzedaż wody

W 2016 r. wyprodukowano łącznie 10 472 167 m³ wody. Jest to o 413 820 m³ więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Woda pochodziła z pięciu ujęć.

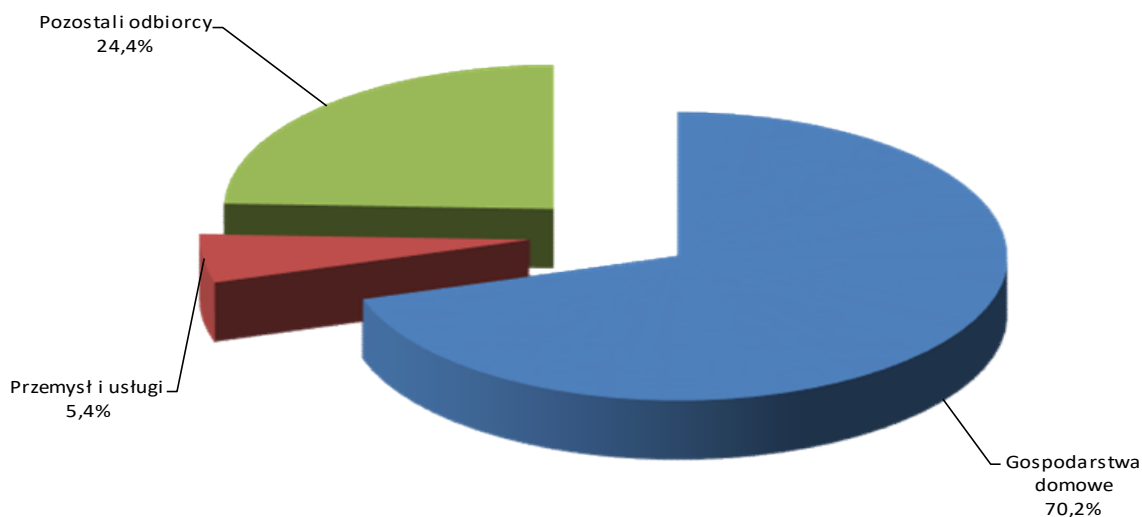
Tabela 1. Produkcja wody przez poszczególne ujęcia wody

Wyszczególnienie	(w m ³)				
	Ujęcie Wody „Wadąg”	Ujęcie Wody „Zachód”	Ujęcie Wody „Kortowo”	Ujęcie Wody „Jaroty”	Ujęcie Wody „Likusy”
2016 rok	6 044 160	2 916 077	833 920	374 023	303 987
2015 rok	5 494 970	3 011 109	915 620	371 061	265 587
Wzrost(+) spadek (-)	+ 549 190	- 95 032	- 81 700	+ 2 962	+ 38 400

W 2016 r. sprzedaż wody wyniosła 8259,8 tys. m³ i była wyższa od sprzedaży w 2015 r. o 31,9 tys. m³ tj. o 0,4 %. Różnica między produkcją, a sprzedażą wody wynosząca 2212,4 tys. m³, to woda pobrana do własnych celów technologicznych, w tym płukanie filtrów na stacjach uzdatniania wody, wiosenne i jesienne płukanie sieci.

Strukturę sprzedaży wody w 2016 r. z podziałem na grupy odbiorców przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1: Struktura sprzedaży wody w 2016 r.

Woda do odbiorców dostarczana była siecią wodociągową. Długość sieci i przyłączy wodociągowych, będących na stanie Spółki na koniec 2016 roku wyniosła 368,1 km. W ciągu roku przybyło do obsługi 0,9 km sieci.

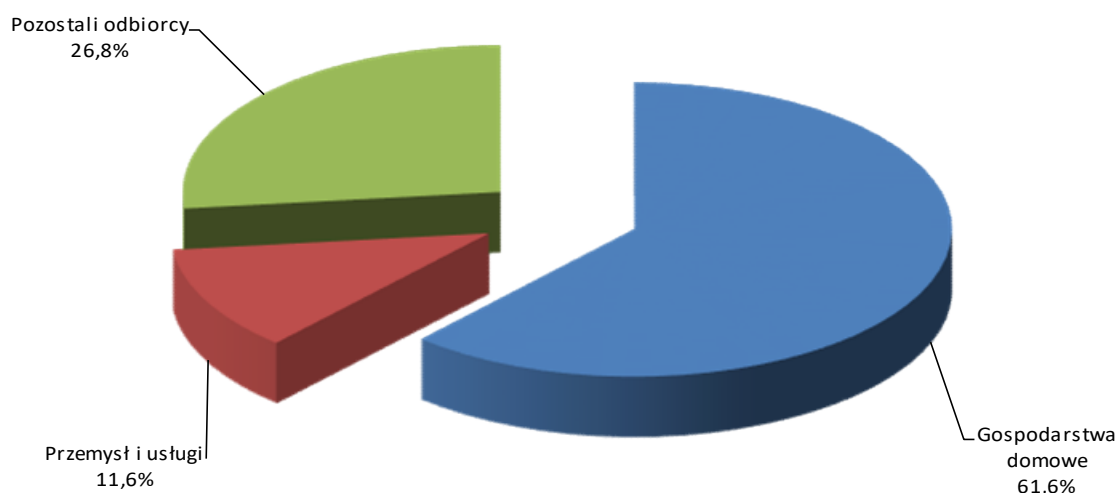
W ramach prac konserwacyjno-remontowych na sieci i przyłączach wodociągowych:

- usunięto 6 awarii magistrali wodociągowych;
- usunięto 121 awarii sieci rozdzielczych;
- usunięto 24 awarie przyłączy wodociągowych do budynków;
- usprawniono 86 zasuw liniowych;
- usprawniono i wymieniono 71 nawiertek oraz zamontowano 38 nowych;
- usprawniono 35 hydrantów oraz wymieniono 109 hydrantów ppoż;
- wymieniono i zamontowano 139 nowych osłon odwodnienia hydrantu;
- wymieniono i zamontowano 331 obudów do zasuw oraz 151 kluczy;
- wymieniono i zamontowano 319 skrzynek do zasuw i 27 do hydrantów;
- oczyszczono 52 komory zasuw;
- zamontowano 690 tabliczek oznaczeniowych do zasuw i hydrantów;
- planowo wymieniono 2100 wodomierzy;
- zamontowano 110 nakładek do zdalnego odczytu wodomierzy;
- zainstalowano 109 wodomierzy ogrodowych.

2. Odbiór ścieków

W okresie sprawozdawczym odebrano i oczyszczono 9385,6 tys. m³ ścieków, tj. o 208,7 tys. m³ (2,3 %) więcej niż w roku ubiegłym. Udział poszczególnych grup w ramach usługi odbioru ścieków przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2: Struktura odbioru ścieków w 2016 r.

Długość sieci i przyłączy kanalizacji sanitarnej będących na stanie Spółki na koniec 2016 r. wyniosła 330,0 km. W ciągu roku do obsługi przybyło 7,0 km sieci.

W ramach działalności konserwacyjno-remontowej służby Spółki:

- usunęły siłami własnymi 272 niedrożności sieci kanalizacyjnych ulicznych;
- wykonały remonty studni i regulację włączów w ilości 207 szt.;
- dokonały przeglądu i czyszczenia ręcznego 1030 studni kanalizacji sanitarnej;
- dokonały przeglądu 18 km sieci kanalizacji sanitarnej przy pomocy kamer TV.

3. Odbiorcy Spółki

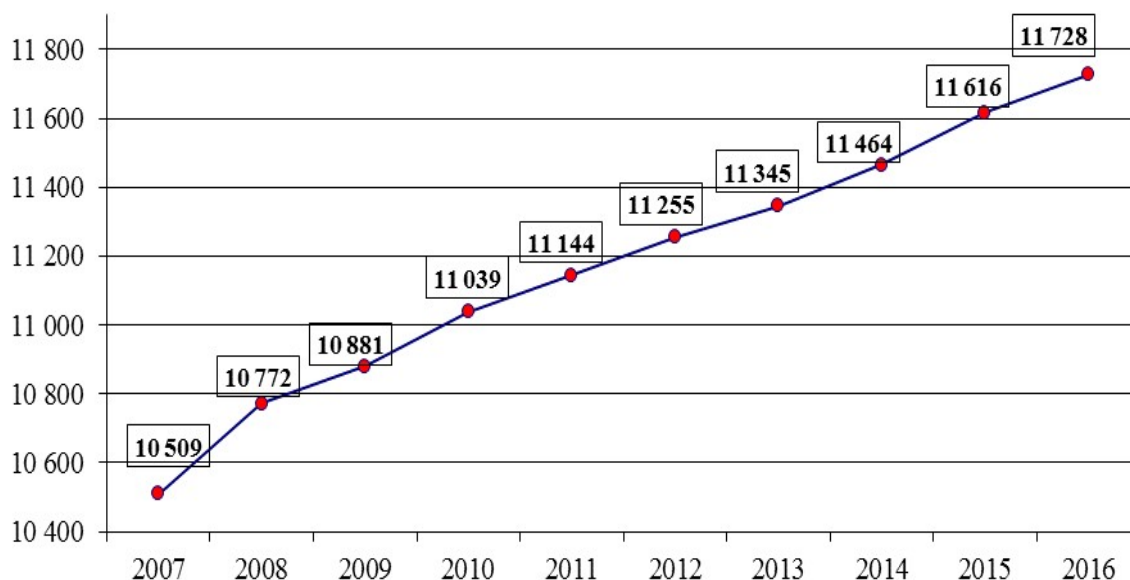
Sprzedają generowali odbiorcy z trzech grup odbiorców: gospodarstwa domowe (odbiorcy indywidualni, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe), przemysł i usługi oraz pozostali odbiorcy, którymi są m.in. jednostki sfery budżetowej (służba zdrowia, szkolnictwo i inni), prowadzący działalność niezwiązaną z produkcją oraz odbiorcy sąsiednich gmin. Na dzień 31.12.2016 r. Spółka rozliczała następujące ilości wodomierzy głównych wraz z podlicznikami:

- gospodarstwa domowe 10 347 (z tego: budynki jednorodzinne 7740 i budynki wielorodzinne 2607),
- przemysł i usługi - 195,
- pozostali odbiorcy - 4590, w tym odbiorcy gminni 45 punktów rozliczeń (wodomierzy).

Ilość odprowadzonych ścieków zasadniczo jest ustalana na podstawie zużycia wody. Urządzenia pomiarowe (34 szt.) określające ilość ścieków zainstalowane są na sieciach odprowadzających ścieki z sąsiednich gmin oraz przyłączach niektórych przedsiębiorstw. Rozliczenie z Gminą Barczewo odbywa się w oparciu o pomiary mierzące napływy z poszczególnych miejscowości, gdyż brak jest pomiaru sumarycznego na granicy Gminy.

Liczba odbiorców wody liczona wg stanu punktów (wodomierzy głównych) na koniec 2016 r. wynosiła 11 728 i zwiększyła się w ciągu roku o 112 odbiorców, tj. 1,0 %.

Wykres 3: Liczba odbiorców świadczonych usług wg stanu punktów (wodomierzy głównych) na koniec roku

W ciągu ostatnich dziewięciu lat nastąpił przyrost liczby odbiorców usług wodociągowo-kanalizacyjnych o 1219, tj. o 11,6 %.

W 2016 r. dla okolicznych gmin dostarczono 210,1 tys. m³ wody, co stanowi 2,5 % całkowitej sprzedaży wody oraz odebrano 784,6 tys. m³ ścieków (8,4 % wszystkich ścieków) na łączną kwotę 4457,7 tys. zł.

4. Pozostała działalność usługowa

Poza działalnością podstawową w 2016 r. Spółka świadczyła usługi w zakresie robót odpłatnych, obejmujących:

- usuwanie awarii zewnętrznych instalacji, przyłączy i sieci wodno-kanalizacyjnej, wykonanie przyłączy wodno-kanalizacyjnych na indywidualne zlecenia, remont urządzeń;
- przeglądy i odbiory sieci, przyłączy i obiektów wodno-kanalizacyjnych;
- wykonywanie badań laboratoryjnych.

W 2016 r. akredytowane przez PCA laboratorium Spółki wykonało badania na potrzeby własne Spółki oraz na zlecenie klientów zewnętrznych w następującym zakresie:

1. Badania mikrobiologiczne wody:

- pobrano 3846 próbek na potrzeby Spółki;
- przyjęto 1000 próbek do badań od klientów zewnętrznych;
- wykonano łącznie 22 808 badań, w tym 5152 badań w ramach zleceń zewnętrznych.

2. Badania fizykochemiczne wody:

- pobrano 1170 próbek na potrzeby Spółki;
- przyjęto 421 próbek do badań od klientów zewnętrznych;
- wykonano łącznie 17 579 badań, w tym: 2412 badań w ramach zleceń zewnętrznych, 15 167 badań na potrzeby Spółki oraz 4105 badań kontrolnych.

3. Badania fizykochemiczne ścieków i osadów ściekowych:
- pobrano 497 próbek ścieków na potrzeby Spółki;
 - przyjęto 60 próbek do badań od klientów zewnętrznych;
 - wykonano łącznie 3294 badania, w tym 204 badania w ramach zleceń zewnętrznych;
 - pobrano 754 próbki osadów ściekowych na potrzeby Spółki;
 - wykonano 2689 badań próbek osadów ściekowych.

W 2016 r. Spółka nieodpłatnie wydała inwestorom 512 warunków technicznych oraz uzgodniła 266 projektów budowlanych. Z tytułu dokonanych 156 odbiorów technicznych sieci oraz przyłączy wodociągowo-kanalizacyjnych uzyskano przychody w kwocie 33,0 tys. zł.

Przychody z robót odpłatnych i działalności pomocniczej w 2016 r. wyniosły 766,4 tys. zł, co stanowi 0,9 % całkowitej wartości sprzedaży.

III. ZATRUDNIENIE I DZIAŁALNOŚĆ SOCJALNA

W 2016 r. średnioroczne zatrudnienie ukształtowało się na poziomie 424,3 etatów i w stosunku do roku 2015 wzrosło o 4,7 et., tj. o 1,1 %.

Na dzień 31.12.2016 r. Spółka zatrudniała ogółem 435 osoby, z tego 97 kobiety i 338 mężczyzn.

W 2016 roku przyjęto do pracy 27 osób. Z pracy odeszło 15 pracowników, z tego: 11 pracowników zatrudnionych na stanowiskach produkcyjnych i 4 pracowników zatrudnionych na stanowiskach nieprodukcyjnych.

Średni staż pracy pracowników w Spółce wynosi 33 lat. Średni wiek załogi to 48 lat.

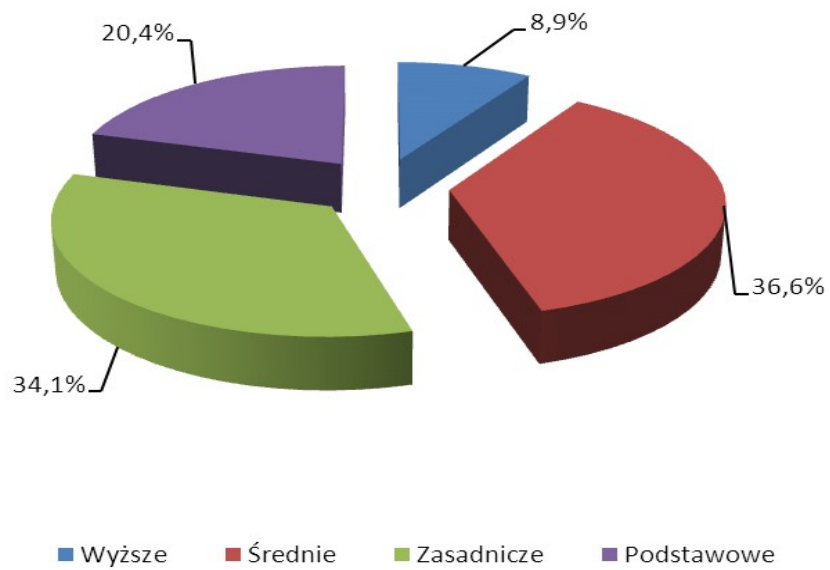
Tabela 2. Struktura zatrudnienia wg wykształcenia (w %)

<i>Wykształcenie</i>	<i>2016 r.</i>	<i>2015 r.</i>
Podstawowe	9,0	9,4
Zasadnicze zawodowe	25,3	24,8
Średnie	37,9	38,9
Wyższe	27,8	26,9

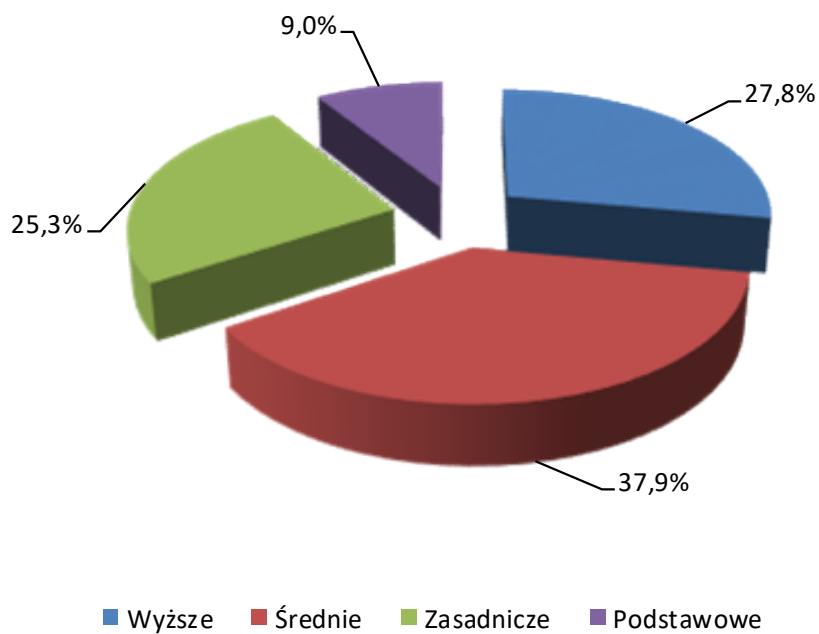
W strukturze zatrudnienia, z uwagi na specyfikę działalności Spółki, podobnie jak w latach ubiegłych największy udział (63,2 %) stanowili pracownicy z wykształceniem średnim i zasadniczym zawodowym.

Wykres 4: Struktura zatrudnienia wg wykształcenia

2001 rok

2016 rok

W 2016 r. Spółka kontynuowała programy szkoleniowe umożliwiające pracownikom rozwój poprzez podnoszenie kwalifikacji. Koszt szkoleń wyniósł 158,6 tys. zł.

W 2016 r. zgodę na podjęcie studiów otrzymało pięciu pracowników. Cztery osoby kontynuowały naukę na uczelniach wyższych. Na koniec roku udział pracowników z wyższym wykształceniem wzrósł z 26,9 % w 2015 r. do 27,8 % w 2016 r., czyli o 0,9 %. W stosunku do 2001 r. wzrost ten jest ponad trzykrotny.

W 2016 r. zanotowano 5 lekkich wypadków przy pracy, które spowodowały 80 dni niezdolności do pracy. W stosunku do roku 2015, w którym wydarzyło się 9 lekkich wypadków, odnotowano ponad czterokrotny (o 290 dni) spadek absencji spowodowanej wypadkami.

Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w 2016 r. został naliczony w wysokości 575,7 tys. zł. Środki z tego funduszu zostały przeznaczone m.in. na dofinansowanie wypoczynku urlopowego organizowanego we własnym zakresie, pomoc materialną, działalność kulturalno-oświatową, sportowo-rekreacyjną oraz organizację wypoczynku w dni wolne od pracy.

IV. INWESTYCJE I REMONTY

W 2016 r. Spółka poniosła nakłady inwestycyjne w wysokości 9025,2 tys. zł, na planowane 14 230 tys. zł. W stosunku do 2015 r. były one niższe o 6672,6 tys. zł, tj. o 42,5 %. Nakłady przewidziane do poniesienia w planie inwestycyjnym na 2016 r. nie zostały wydatkowane w całości z uwagi na przesunięcia terminów konkursów o dofinansowanie ze środków UE oraz ze względu na opóźnienia w postępowaniach przetargowych.

Prowadzona przez Spółkę w 2016 r. działalność inwestycyjna służyła głównie modernizacji istniejących obiektów infrastruktury technicznej i budowlanej w celu zapewnienia prawidłowego ich funkcjonowania.

Nakłady inwestycyjne w podziale na poszczególne urządzenia przedstawia poniższa tabela:

Tabela 3. Nakłady inwestycyjne (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Urządzenia Kanalizacyjne	Urządzenia wodociągowe	Obiekty administracyjno- techniczne	Zakupy gotowych dóbr inwestycyjnych
2016 rok	4 628,1	430,0	734,6	3 232,5
2015 rok	10 386,8	3 058,1	476,9	1 776,0
Przyrost(+); spadek(-)	- 5 758,8	- 2 628,1	257,7	1 456,5

Najważniejsze zadania inwestycyjne zrealizowane w 2016 r.:

- budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Sokolej;
- modernizacja osadników wtórnych i osadnika wstępnego na oczyszczalni ścieków;
- modyfikacja odcieków z pompowni LKT na oczyszczalni ścieków;
- budowa rurociągu tłoczego przy ul. Szarych Szeregów;

- renowacja kolektora C na odcinku od Al. Gelsenkirchen do ul. Pieniężnego;
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Mroza;
- wykonanie zabezpieczenia zbiornika S1 na spalarni osadów ściekowych;
- zaprojektowanie i montaż urządzeń do redukcji spalin na obiekcie spalarni i suszarni;
- przebudowa przepompowni P-3 przy ul. Artyleryjskiej.
- wymiana odcinka sieci wodociągowej w ul. Reymonta od ul. Jagiellońskiej do M.Z. Malewskiej;
- instalacja szlabanu drogowego na wjeździe do oczyszczalni ścieków;
- wymiana kabli w stacji transformatorowej T2 na oczyszczalni ścieków;
- klimatyzacja w Pracowni Chemii Wody w Laboratorium przy ul. Oficerskiej;
- utwardzenie placu magazynowego na terenie bazy przy ul. Oficerskiej;
- budowa przyłącza telekomunikacyjnego na ul. Żeglarskiej (SUW Zachód);
- wymiana sieci kanalizacji deszczowej na oczyszczalni ścieków;
- przebudowa wjazdu do warsztatu samochodowego na bazie Spółki;
- montaż instalacji wentylacyjnej w hali ITPO.

Ponadto zakupiono zestawy komputerowe i oprogramowanie (465,2 tys. zł), odtworzono środki trwałe, urządzenia, sprzęt i narzędzia (480,8 tys. zł), zakupiono środki transportu (1741,2 tys. zł) oraz dokonano wykupu sieci od osób trzecich (545,3 tys. zł).

W 2016 r. Spółka sfinansowała wspólnie z Gminą Olsztyn zadania związane z wymianą sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej wzdłuż linii tramwajowych na kwotę 2618 tys. zł.

W 2016 r. w systemie zleceń wykonano remonty w robotach budowlano-montażowych o wartości 1425,6 tys. zł, tj. o 259,9 tys. zł więcej niż rok wcześniej, a ich zakres obejmował między innymi:

- remont kanalizacji sanitarnej w ul. Żelaznej;
- remont sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Wachowskiego, Gębika i Świtycz-Widackiej;
- awaryjna wymiana kanalizacji sanitarnej na Placu Dunikowskiego;
- zmiana położenia pompy w pompowni osadów fermentujących na oczyszczalni ścieków;
- wymiana osłon ochronnych na pomostach reaktorów biologicznych na oczyszczalni ścieków;
- wymiana przepustnicy na rurociągu wody czystej SUW Jaroty;
- wzmocnienie gruntu pod zbiornikiem osadu przefermentowanego;
- remont posadzki w budynku A – sala szkoleń i sala konferencyjna;
- remont instalacji odpylającej wraz z przewodem łączącym z suszarką na obiekcie ITPO;
- wymiana drzwi w obiektach Spółki;
- remont rurociągów w budynku komory zasuw SUW Jaroty.

V. INFORMACJA DOTYCZĄCA OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO I ZAGADNIENÍ SPOŁECZNEJ ODPOWIEDZIALNOŚCI

Spółka eksploatuje na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę pięć ujęć: Wadąg, Zachód, Kortowo, Jaroty i Likusy, z czego największe z nich to ujęcie Wadąg. Ujmowana woda podziemna poddawana jest procesowi dwustopniowej filtracji w celu usunięcia nadmiaru żelaza i manganu. Wprowadzana do sieci wodociągowej woda uzdatniona spełnia wymagania jakościowe zawarte w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Potwierdzeniem

spełnienia wszystkich wymogów prawnych jest prowadzony przez Spółkę monitoring jakości wody. W 2016 r. łącznie z pięciu ujęć pobrano 10 472 167 m³ wody surowej, z czego 9 777 451 m³ zostało uzdatnione i wprowadzone do sieci. Z tytułu poboru wód w 2016 r. naliczono opłatę w wysokości 735 161 zł.

Ścieki odprowadzane z Miejskiej Oczyszczalni Ścieków „Łyna” w Olsztynie odpowiadają warunkom określonym w pozwoleniu wodnoprawnym obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r. do 30 czerwca 2025 r.

Analizy wykazały, że procent redukcji zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych w MOŚ „ŁYNA” odprowadzanych do odbiornika wynosił odpowiednio:

- ChZT – zmierzony 95%, wymagany decyzją wynosi 75%,
- BZT₅ – zmierzony 99%, wymagany decyzją wynosi 90%,
- Zawiesina ogólna – zmierzony 99%, wymagany decyzją wynosi 90%,
- Azot ogólny – zmierzony 85%, wymagany decyzją wynosi 70%,
- Fosfor ogólny – zmierzony 96%, wymagany decyzją wynosi 80%.

W zakresie ilości odprowadzanych ścieków warunki decyzji są dotrzymywane. W 2016 r. odprowadzono średnio $Q_{d\text{sr}} = 33\,585\text{ m}^3/\text{d}$. Wysokość naliczonej opłaty za wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi w 2016 r. wyniosła 429 039,67 zł. Z tego 8106,44 zł. naliczono za odprowadzanie wód opadowych, a 420 933,23 zł za odprowadzanie oczyszczonych ścieków komunalnych.

Z tytułu emisji zanieczyszczeń do powietrza naliczono opłatę w wysokości 8127 zł. W Spółce emisja do powietrza odbywa się ze źródeł zorganizowanych, niezorganizowanych oraz procesów spalania paliw w silnikach spalinowych. Źródłami emisji zorganizowanej jest instalacja termicznego przekształcania osadów ściekowych oraz osiem kotłowni zlokalizowanych na terenie obiektów zakładowych.

Standardy emisyjne dla instalacji termicznego przekształcania osadów ściekowych określone są w pozwoleniu na wprowadzanie pyłów i gazów do powietrza wydanej przez Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego w dniu 11.02.2000 r., znak: OŚ.PŚ.7651-03/09 obowiązującej do 10.02.2019 r. Naliczona opłata środowiskowa za emisję pyłów i gazów do powietrza z instalacji termicznego przekształcania osadów ściekowych za 2016 r. wyniosła 2313,03 zł. Sumaryczny czas pracy instalacji w tym okresie wyniósł 4664 godz.

Kotłownie zakładowe eksploatowane są na potrzeby wytworzenia ciepła do centralnego ogrzewania budynków i podgrzewania ciepłej wody. Naliczona kwota opłat za emisje substancji do powietrza z tych emitorów wyniosła 2913,89 zł. Za emisję z procesów spalania paliw w silnikach spalinowych naliczono opłatę w wysokości 2877,21 zł. Marginalnym zjawiskiem jest emisja niezorganizowana, pochodząca z procesów spawania na wolnym powietrzu. Za emisję będącą efektem procesów spawania na wolnym powietrzu w 2016 r. naliczono opłatę środowiskową w wysokości 4,76 zł.

Opłata naliczona za gospodarcze korzystanie ze środowiska za 2016 r. wyniosła 1 172 328 zł. Opłaty wnoszą się do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do końca marca 2017 r.

Program ochrony środowiska występujący w branży wod.-kan. obejmuje swoim zasięgiem również zagadnienia poboczne towarzyszące procesom produkcyjnym i usługowym, skupiające się w dużej mierze w sferze gospodarki odpadowej.

Spółka posiada decyzje właściwych organów władzy lokalnej zezwalające na coroczne wytwarzanie, magazynowanie oraz przetwarzanie w procesie unieszkodliwiania, wskazanych w nich rodzajów odpadów technologicznych wraz z określeniem ich ogólnych ilości. Każdemu odpadowi przypisany jest kod numeryczny wynikający z jego charakteru i miejsca pochodzenia, nadawany na podstawie obowiązującego Rozporządzenia w sprawie „Katalogu odpadów”.

W ramach gospodarowania różnymi wytwarzanymi przez siebie odpadami Spółka, zgodnie z obowiązującymi zapisami ustawy o odpadach prowadzi ich ścisłą ewidencję, selektywnie je magazynuje w wydzielonych miejscach, a następnie przekazuje uprawnionym firmom specjalistycznym do odzysku (zazwyczaj odpady inne niż niebezpieczne) lub do unieszkodliwiania (odpady niebezpieczne). W 2016 r. wytworzono ogółem 23 713,7 Mg wszystkich rodzajów odpadów, w tym 23 613,1 Mg odpadów innych niż niebezpieczne oraz 100,6 Mg odpadów niebezpiecznych.

Największe ilości odpadów, powstające w wyniku prowadzonej przez firmę działalności, to ustabilizowane komunalne osady ściekowe, zaliczane do odpadów innych niż niebezpieczne. Ich produkcja w latach 2014-2016 wynosiła odpowiednio: 20 371, 19 605 i 21 065 Mg . Pomimo korzystnego stanu sanitarnego i spełniającego normy składu chemicznego są to odpady bardzo uciążliwe, ponieważ ze względu na olbrzymie objętości i szereg obwarowań prawno-środowiskowych, ich bezpośrednie przyrodnicze zagospodarowanie wciąż spotyka się z dużymi utrudnieniami. Stosowaną od wielu lat formą odzysku jest przekazywanie osadów firmom wyłonionym w organizowanych przetargach, w celu przetworzenia na nawóz organiczny w procesie mieszania z dodatkami strukturalnymi i kompostowania. W latach 2014-2016 zagospodarowano w ten sposób odpowiednio: 14 966, 27 845 i 28 909 Mg nagromadzonych wcześniej osadów.

Większość osadu pobieranego i wywożonego w celu przetworzenia go w drodze odzysku poza terenem oczyszczalni, usuwana jest bezpośrednio spod pras odwadniających.

Proces przekształcania osadu wspomaga wybudowana na terenie oczyszczalni ścieków w Olsztynie suszarnia wraz ze spalarnią osadów. W 2016 r. Dział Gospodarki Ściekowej przekazał do spalarni 5113,5 Mg osadów odwodnionych na prasach do 17,2 % s.m., a więc zawierających 879,4 Mg suchej masy. Obiekt ten umożliwia unieszkodliwienie osadu do postaci żużli i popiołów paleniskowych oraz pyłów z gazów odlotowych, których sumaryczna ilość jest nieporównywalnie mniejsza od ilości osadu podawanego do spalania. W 2016 r. otrzymano w ten sposób odpowiednio: 323,1 oraz 95,3 Mg wyżej wymienionych odpadów.

Odrębnymi procedurami (inventaryzacje, harmonogramy likwidacji, sprawozdania) objęte są odpady niebezpieczne zawierające azbest. Zgodnie z wymogami „Prawa ochrony środowiska” wykorzystywanie azbestu lub wyrobów zawierających azbest dopuszcza się nie dłużej niż do końca 2032 r.

Resztki tego typu wyrobów eksploatowanych jeszcze przez Spółkę, tkwią w gruncie w postaci rur wodociągowych azbestocementowych, służących do realizacji dostawy wody odbiorcom. Po opracowaniu harmonogramu usuwania przez Spółkę wyrobów zawierających azbest, w latach 2004-2016 wyłączono z eksploatacji 6272,15 mb rur wodociągowych azbestocementowych, a do likwidacji pozostaje obecnie jeszcze 228,50

mb rur AC, co stanowi zaledwie 3,5 % dotychczas zainwentaryzowanych zasobów tego typu uzbrojenia. Sieci te nie stanowią zagrożenia dla zdrowia odbiorców, jeśli są nie uszkodzone i stale nawilżone wodą. W 2016 r. nie podejmowano żadnych działań związanych z likwidacją rurociągów AC. Wewnętrzny harmonogram wymiany sieci wodociągowej zawierającej azbest, sporządzony przez Dział Sieci Wodociągowej przewiduje eksploatację tych wyrobów maksymalnie do końca 2024 r.

W marginalnym zakresie w wyroby azbestocementowe wyposażone są dwie studnie głębinowe na ujęciu wody Wadąg. Są to na bieżąco użytkowane filtry z rur AC o łącznej długości 54 mb. Zaprzestanie korzystania z tych wyrobów będzie następowało sukcesywnie w miarę naturalnego „starzenia się” studni, prowadzącego do wyłączenia ich z eksploatacji (maksymalnie do końca 2032 r.).

Spółka deklaruje, że zasady społecznej odpowiedzialności biznesu stanowią fundamentalną część planowania biznesowego i wyznaczają kierunki rozwoju firmy. Odpowiedzialne działanie oznacza traktowanie zarówno kontrahentów, jak i pracowników z zachowaniem szacunku, dbałość o środowisko naturalne oraz interesy lokalnej społeczności. Firma uczestniczy w niewielkich projektach o dużym znaczeniu dla społeczności lokalnej. Działania te służą integracji środowisk, budowaniu platformy wymiany doświadczeń. Wszelkie podejmowane inicjatywy przyczyniają się do umacniania wizerunku Spółki jako instytucji zaangażowanej w rozwój społeczności oraz dbałości o potrzeby klientów.

Czternaście lat temu Spółka wdrożyła Zintegrowany System Zarządzania Jakością, Środowiskiem i BHP, który mierzalnymi wskaźnikami pokazuje wyraźny postęp w jakości pracy Przedsiębiorstwa.

VI. SYTUACJA I FINANSOWA, MAJĄTKOWA ORAZ PIENIĘŻNA SPÓŁKI

1. Prezentacja wybranych danych finansowych z działalności Spółki z okresu ostatnich 5 lat i prognoza na 2017 r.

Tabela 4. Zestawienie podstawowych wielkości ekonomiczno-finansowych Spółki

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Wykonanie (w złotych)</i>					<i>Plan na 2017 rok (w zł)</i>
	<i>2012</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	
<i>Przychody ze sprzedaży</i>	78 282 131	77 756 299	78 530 412	79 819 100	82 574 017	84 352 800
<i>Koszty sprzedaży i ogólnego Zarządu w tym:</i>	81 347 929	79 997 382	82 196 220	84 520 266	84 712 825	85 952 200
<i>amortyzacja*/</i>	22 054 242	22 179 855	22 972 431	23 246 340	19 592 206	19 037 600
<i>Wynik na sprzedaży brutto</i>	- 3 065 798	- 2 241 083	- 3 665 808	- 4 701 167	- 2 138 808	- 1 599 400
<i>Pozostałe przychody operacyjne</i>	5 685 486	4 185 935	5 395 401	7 577 671	4 561 186	4 093 100
<i>Pozostałe koszty</i>	1 389 381	631 176	867 891	1 007 712	1 268 346	1 099 500

<i>operacyjne</i>						
Wynik na działalności operacyjnej	1 230 307	1 313 676	861 702	1 868 792	1 154 032	1 394 200
Przychody finansowe	1 157 750	665 686	750 233	644 028	1 028 361	573 800
Koszty finansowe	2 140 111	1 755 409	1 454 451	1 948 532	1 044 223	1 337 000
Zysk brutto	247 946	223 953	157 485	564 286	1 138 171	631 000
Zysk netto	44 219	130 191	7 021	145 007	966 957	511 100
Aktywa trwałe	317 121 014	307 247 706	303 128 883	295 284 149	292 694 069	294 439 400
Aktywa obrotowe	9 701 484	20 446 332	23 831 864	21 965 986	25 425 852	19 340 600
Kapitał własny	162 828 646	164 489 503	165 915 579	166 060 586	171 727 327	174 697 600
Zobowiązania długoterminowe	95 126 859	89 440 693	80 477 611	76 231 123	70 275 276	73 012 500
Zobowiązania krótkoterminowe	18 867 549	21 867 844	18 385 736	15 527 327	19 581 657	16 219 300
Rozliczenia międzyokresowe	47 459 826	49 845 847	59 107 342	56 125 184	52 909 566	46 197 000

*/ 12 października 2015 r. Zarząd Spółki Zarządzeniem Nr 14/15 wydłużył okres ekonomicznej użyteczności środków trwałych i obniżył stawki amortyzacyjne z dniem 1 stycznia 2016 r.

2. Zaciągnięte pożyczki i kredyty

PWiK jest stroną dwóch długoterminowych umów pożyczkowych:

- Umowa z NFOŚiGW nr 650/2006/Wn14/OW-ki-IS/P z dnia 20.12.2006 r. (inwestycyjna) na projekt „Gospodarka wodno-ściekowa w Olsztynie”. Kwota pożyczki z umowy wynosiła 23 911 100 zł. Umowa przewiduje spłatę zobowiązania do 2021 r. Na zabezpieczenie pożyczki ustanowiono zastaw na 53,09 % udziałów Gminy w kapitale zakładowym Spółki na dzień 31.12.2005 r., który wynosił 60 698 500 zł. 24 października 2016 r. został zawarty pomiędzy Spółką, a Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska aneks do Umowy zastawu na mocy którego ustanowiono zastaw na 16,39 % udziałów Gminy w kapitale zakładowym Spółki na dzień 1.09.2016 r. Łączna wartość nominalna 47 345 udziałów wynosi 23 672 500 zł.
- Umowa pożyczki z NFOŚiGW nr 100/2009/Wn14/OW-ki-IS/9 z dnia 3.04.2009 r. (wrakowa) na dofinansowanie przedsięwzięcia „Gospodarka wodno-ściekowa w Olsztynie”. Kwota pożyczki z umowy wynosiła 155 700 000 zł. Umowa przewidywała spłatę zobowiązania do 30.06.2026 r. 21 września 2015 r. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej podjął decyzję nr R/2646/2015 w sprawie wydłużenia okresu spłaty pożyczki wrakowej do 30 września 2031 r. oraz zmniejszenia rat pożyczki począwszy od 30 września 2015 r. Pożyczka zabezpieczona jest wekslem „in blanco” wraz z deklaracją wekslową na kwotę aktualnego zadłużenia.

Na koniec 2016 r. Spółka posiadała następujące zobowiązania z tytułu zaciągniętych pożyczek:

Tabela 5. Salda pożyczek na dzień 31.12.2016 r. (w złotych)

Wyszczególnienie	Wielkość zaciągniętej pożyczki	Zadłużenie wg. stanu na dzień 31.12.2016r.	Termin spłaty
Pożyczka wrakowa	95 879 694	64 507 133	2031 rok
Pożyczka inwestycyjna	17 497 780	8 657 780	2021 rok

Poza wyżej wymienionymi pożyczkami Spółka w 2016 r. nie korzystała z kredytów. W 2016 r. nie wystąpiły zagrożenia w zakresie spłat zobowiązań. Wszystkie zobowiązania zarówno krótko- jak i długoterminowe regulowane były na bieżąco.

3. Poręczenia i gwarancje

W 2016 r. Spółka nie udzielała poręczeń i gwarancji.

4. Sytuacja finansowa Spółki

Za 2016 r. Spółka uzyskała przychody ogółem (wg ksiąg rachunkowych) w kwocie 88 210,3 tys. zł i były one niższe o 677,9 tys. zł, tj. o 0,8 % od przychodów osiągniętych w 2015 r.

Głównym źródłem przychodów były przychody ze sprzedaży. W 2016 r. przychody ze sprzedaży i zrównane z nimi zostały zrealizowane na kwotę 82 574,0 tys. zł i są one o 2754,9 tys. zł, tj. o 3,5 % wyższe od przychodów uzyskanych w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Tabela 6. Zestawienie przychodów ze sprzedaży w latach 2012-2016 z podziałem na poszczególne rodzaje działalności (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2012r.	2013r.	2014r.	2015r.	2016r.
Przychody z tytułu dostawy wody i odbioru ścieków	77 331,8	76 581,8	77 467,4	78 087,5	81 696,9
Przychody z działalności pomocniczej i robót odpłatnych	818,7	1 041,6	930,1	1 630,5	766 ,4
Przychody z usług mieszkaniowych	63,2	69,5	69,7	67,5	63,7
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	68,4	63,4	63,2	33,6	47,0
Razem	78 282,1	77 756,3	78 530,4	79 819,1	82 574,0

W 2016 roku przychody ze sprzedaży stanowią 93,6 % całości przychodów. Inne źródła przychodów to:

- pozostałe przychody operacyjne 4607,9 tys. zł (5,2 %)
- przychody finansowe 1028,4 tys. zł (1,2 %).

Pozostałe przychody operacyjne to przede wszystkim kwoty pochodzące z rozliczenia dotacji, pozyskanych z Unii Europejskiej na realizację inwestycji, proporcjonalnie do amortyzacji środków trwałych nimi sfinansowanych (3316,4 tys. zł) i amortyzacji prawa wieczystego użytkowania gruntów (235,6 tys. zł), Zmniejszenie odpisów aktualizujących należności (416,7 tys. zł), apelacje sądowe (131,1 tys. zł) i gwarancje należytego wykonania umowy (121,6 tys. zł).

Na przychody finansowe składają się przede wszystkim kwoty pochodzące ze zmniejszenia odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych (440,0 tys. zł), odsetki otrzymane od środków pieniężnych ulokowanych na rachunkach bankowych (264,6 tys. zł) oraz odsetki od należności nie zapłaconych w terminie (124,1 tys. zł).

W celu osiągnięcia przychodów Spółka poniosła koszty w kwocie 87 072,1 tys. zł. Są one o 1251,8 tys. zł , tj. o 1,4 % niższe od kosztów poniesionych w 2015 r.

Za 2016 r. działalność Spółki zamknęła się zyskiem netto w kwocie 967,0 tys. zł.

5. Sytuacja majątkowa Spółki

Tabela 7. Struktura aktywów Spółki na 31.12.2016 r.

Pozycja	31.12.2016		31.12.2015		Zmiana	
	w tys. zł	struktura (%)	w tys. zł	struktura (%)	w tys. zł	(%)
Wartości niematerialne	263,8	0,1	433,5	0,1	-169,7	-39,1
Rzeczowe aktywa trwałe	287 638,4	90,4	290 562,8	91,6	-2 924,4	-1,0
Inwestycje długoterminowe	440,0	0,1	0,0	0,00	440,0	x
Długoterminowe rozliczenia	4351,8	1,4	4287,9	1,4	63,9	1,5
Zapasy	1161,8	0,4	1103,9	0,4	57,9	5,2
Należności krótkoterminowe	6636,4	2,1	7408,5	2,3	-772,1	-10,4
Inwestycje krótkoterminowe	16 764,6	5,3	12 765,1	4,0	3 999,5	31,3
Krótkoterminowe rozliczenia	863,1	0,2	688,4	0,2	174,7	25,4
Razem aktywa	318 119,9	100,00	317 250,1	100,00	869,8	0,3

Tabela 8. Struktura pasywów Spółki na 31.12.2016 r.

Pozycja	31.12.2016		31.12.2015		Zmiana	
	w tys. zł	struktura (%)	w tys. zł	struktura (%)	w tys. zł	(%)
Kapitał własny	171 727,3	54,0	166 060,6	52,3	5666,7	3,4
Rezerwy na zobowiązania	3626,1	1,1	3305,9	1,1	320,2	9,7
Zobowiązania długoterminowe	70 275,3	22,1	76 231,1	24,0	- 5955,8	- 7,8
Zobowiązania Krótkoterminowe	19 581,6	6,2	15 527,3	4,9	4054,3	26,1
Rozliczenia międzyokresowe	52 909,6	16,6	56 125,2	17,7	- 3215,6	- 5,7
Razem pasywa	318 119,9	100,0	317 250,1	100,0	869,8	0,3

Aktywa trwałe Spółki na dzień 31.12.2016 r. wyniosły 292 694,1 tys. zł, tj. o 0,9 % mniej niż na 31 grudnia 2015 r. Spadek aktywów trwałych w omawianym okresie nastąpił głównie za sprawą spadku rzeczowych aktywów trwałych o kwotę 2924,4 tys. zł oraz wartości niematerialnych i prawnych o 169,6 tys. zł. Jednocześnie nastąpił wzrost inwestycji długoterminowych o 440,0 tys. zł i długoterminowych rozliczeń międzyokresowych o wartość 63,9 tys. zł.

Z kolei aktywa obrotowe na koniec 2016 r. wyniosły 25 425,9 tys. zł, odpowiednio o 15,8 %, więcej niż 31 grudnia 2015 r. Przyrost aktywów obrotowych nastąpił głównie za sprawą przyrostu inwestycji krótkoterminowych o kwotę 3999,5 tys. zł. W ogólnej strukturze aktywów Spółki zdecydowanie, podobnie jak w latach ubiegłych, przeważały aktywa trwałe. Co prawda ich udział spadł z 93,1 % na początku roku do 92,0 % na koniec 2016 r. W tym samym czasie udział środków obrotowych w strukturze aktywów wzrósł z 6,9 % do 8,0 %.

Po stronie pasywów (źródeł finansowania) kapitał własny na 31 grudnia 2016 r. wyniósł 171 727,3 tys. zł, co oznacza wzrost o 3,4 % w stosunku do roku 2015.

Zobowiązania długoterminowe spadły z poziomu 76 231,1 tys. zł odnotowanego w 2015 r. do poziomu 70 275,3 tys. zł wykazanego na dzień 31 grudnia 2016 r. Spadek zobowiązań długoterminowych był efektem spadku zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek.

Natomiast zobowiązania krótkoterminowe w analizowanym okresie wzrosły do kwoty 19 581,7 tys. zł, czyli o 26,1 % w stosunku do stanu z grudnia 2015 r. Wzrost pozycji zobowiązań krótkoterminowych wynikał przede wszystkim ze wzrostu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz innych.

Efektom omówionych powyżej zmian był wzrost sumy bilansowej na koniec 2016 r. o 0,3 % w porównaniu z końcem 2015 r., której wartość na 31 grudnia 2016 r. wyniosła 318 119,9 tys. zł.

W strukturze aktywów największy udział miały rzeczowe aktywa trwałe (90,4 % sumy aktywów na 31 grudnia 2016 r.), inwestycje krótkoterminowe oraz należności krótkoterminowe (odpowiednio 5,3 % i 2,1% sumy aktywów). Pozycjami o największym udziale w pasywach na 31 grudnia 2016 r. były: kapitał własny i zobowiązania długoterminowe, z udziałem w pasywach na poziomie odpowiednio: 54,0% i 22,1 %.

Na koniec 2016 r. aktywa Spółki w 54,0 % sfinansowane były kapitałami własnymi i w 46,0 % zobowiązaniami.

6. Przepływy pieniężne

Tabela 9. Wybrane pozycje rachunku przepływów pieniężnych Spółki (w tys. zł)

Pozycja	2016r.	2015r.	Zmiana w tys. zł
Przepływy pieniężna netto z działalności operacyjnej	20 512,9	22 439,7	- 1926,8
Przepływy pieniężna netto z działalności inwestycyjnej	- 9719,6	- 14 788,9	5069,3
Przepływy pieniężna netto z działalności finansowej	- 6 793,8	- 6948,1	154,3
Stan środków pieniężnych na początku roku	12 765,1	12 062,4	702,7
Stan środków pieniężnych na koniec roku	16 764,6	12 765,1	3999,5

Działalność operacyjna w 2016 r. wygenerowała dodatnie przepływy pieniężne w wysokości 20,5 mln zł. Były one jednak niższe o 1,9 mln zł w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2015 r., a wynikało to ze spadku amortyzacji r/r o 3,7 mln zł.

Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej i działalności finansowej w 2016 r., podobnie jak w latach poprzednich były ujemne. Stan środków pieniężnych na koniec roku wyniósł 16,8 mln. zł.

7. Wskaźniki ekonomiczne

Zestawienie wskaźników charakteryzujących działalność i sytuację Spółki prezentuje poniższa tabela.

Tabela 10. Wskaźniki ekonomiczne

Wskaźnik	Treść ekonomiczna	2016r.	2015r.
Rentowność majątku (ROA) (%)	<u>wynik finansowy netto</u> przeciętny stan aktywów majątkowych	0,30	0,05
Rentowność kapitału własnego (ROE) (%)	<u>wynik finansowy netto</u> średnioroczny stan kapitału własnego	0,57	0,09
Zyskowność netto sprzedaży (%)	<u>wynik finansowy netto</u> przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i mater.	1,17	0,18
Stopa zadłużenia (%)	<u>zobowiązania ogółem</u> suma pasywów bilansu	46,0	47,7
Wskaźnik płynności bieżącej	<u>aktywa obrotowe ogółem</u> zobowiązania krótkoterminowe	1,30	1,41
Wskaźnik płynności szybkiej	<u>aktywa obrotowe ogółem – zapasy</u> zobowiązania krótkoterminowe	1,24	1,34
Wskaźnik płynności gotówkowej	<u>inwestycje krótkoterminowe</u> zobowiązania krótkoterminowe	0,86	0,82
Szybkość obrotu należności (w dniach)	<u>należności z tyt. dostaw i usług (śr.stan x liczba dni w okres.)</u> przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i mater.	25,0	31,00
Szybkość obrotu zapasami (w dniach)	<u>zapasy średni stan x liczba dni w okresie)</u> koszt własny sprzedanych produktów, towarów i mater.	5,00	6,00
Szybkość spłaty zobowiązań (w dniach)	<u>zobowiąz. z tyt. dost. i usług (śr.stan x liczba dni w okres.)</u> koszt własny sprzedanych produktów, towarów i mater.	12,00	6,00

Wartość obliczonych na podstawie wyników finansowych Spółki wskaźników rentowności była w 2016 r. wyższa aniżeli w roku poprzednim, przede wszystkim na skutek wyższego zysku.

W Spółce w roku 2016 zarówno wskaźnik płynności bieżącej, jak i wskaźnik szybkiej płynności uległy niewielkim zmianom w stosunku do roku poprzedniego ze względu na szybszy wzrost zobowiązań krótkoterminowych niż wzrost aktywów obrotowych. Wartość wskaźników znajduje się na poziomie oznaczającym prawidłową sytuację finansową Spółki. Zatem oznacza to, iż Spółka nie ma problemów z bieżącym regulowaniem zobowiązań.

W 2016 roku Spółka zanotowała niewielki spadek wskaźnika zadłużenia w stosunku do 2015 roku. Spadło również zaangażowanie kapitału obcego w finansowanie Spółki. Zadłużenie Spółki jest na bezpiecznym poziomie i nie niesie za sobą ryzyka finansowego.

W 2016 roku wartości wskaźników efektywności gospodarowania, czyli wskaźnik cyklu należności, cyklu rotacji zapasów oraz cyklu zobowiązań krótkoterminowych uległy niewielkim zmianom w porównaniu do 2015 roku.

W analizowanym okresie średni stan należności z tytułu dostaw i usług wyniósł 5566,8 tys. zł. i zmniejszył się w stosunku do roku ubiegłego o 1318,4 tys. zł. Okres windykacji należności od odbiorców z tytułu dostaw i usług uległ skróceniu z 31 dni w 2015 r. do 25 dni w 2016 r. Należy zaznaczyć, że Spółka minimalizuje ryzyko nieściągalności należności poprzez ich ściśle monitorowanie.

Średni stan zobowiązań krótkoterminowych z tytułu dostaw i usług wyniósł 2686,3 tys. zł. Cykl płatności zobowiązań krótkoterminowych uległ wydłużeniu z 6 dni w 2015 roku do 12 dni w 2016 r.

VII. SZCZEGÓLNE ZDARZENIA

1. Prezes Zarządu Spółki Zarządzeniem Nr 14/15 z dnia 12 października 2015 r. wydłużył od 1 stycznia 2016 r. okres ekonomicznej użyteczności środków trwałych i obniżył stawkę amortyzacyjną do celów rachunkowych oraz podatkowych dla środków będących w użytkowaniu. Wydłużeniu okresu ekonomicznej użyteczności i obniżeniu stawek amortyzacyjnych nie podlegają środki trwałe będące w użytkowaniu objęte projektami współfinansowanymi ze środków unijnych do czasu upływu terminu trwałości projektu.
 2. Z dniem 1 września 2016 r. wszedł w życie nowy Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy. Jego aktualizacja była podyktowana koniecznością dostosowania zapisów do obowiązujących przepisów prawa pracy.
 3. 25 stycznia 2016 r. został zatwierdzony w Spółce Regulamin Pracowniczych Wniosków Racjonalizatorskich, umożliwiający zgłaszanie rozwiązań mających na celu poprawę warunków bhp, postęp techniczny, zwiększenie jakości świadczonych przez Przedsiębiorstwo usług, czy uzyskanie dodatkowych efektów ekonomicznych. Wraz z w/w regulaminem został wdrożony również Regulamin Pracy Komisji Ekspertkiej, organu złożonego z ekspertów zewnętrznych, powołanego do oceny zgłaszanych przez pracowników Spółki wniosków. Dwustopniowa ocena, tj. projekty oceniane są przez wybranych, ze względu na tematykę wniosków, specjalistów wewnętrznych a następnie rozwiązanie jest oceniane przez eksperta zewnętrznego, gwarantuje bezstronność i rzetelność w podejściu do ocenianej problematyki.
- W 2016r. zostało zgłoszonych 6 wniosków, z czego jeden - pracownika Działu Sieci Wodociągowej - został pozytywnie oceniony i przyjęty. Autor wniosków oprócz otrzymania świadectwa racjonalizatorskiego otrzymał gratyfikację finansową. Działy, które zgłosiły wnioski w 2016 r. to: EPW (2 wnioski), ESW (2 wnioski), TG (1 wniosek) oraz TUR (1 wniosek).
4. W 2016 r. obsługa zadłużenia pożyczek zaciągniętych w NFOŚiGW na finansowanie projektu „Gospodarka wodno-ściekowa m. Olsztyn – II faza” wyniosła 6,5 mln zł, z czego spłata rat kapitałowych 5,6 mln zł.
 5. Dzięki dofinansowaniu ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 „Oś priorytetowa 4 Efektywność energetyczna Działanie 4.1 Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych” na terenie siedziby Spółki powstanie farma fotowoltaiczna. Umowę podpisano 14 października 2016 r. w Urzędzie Marszałkowskim. Unijne środki pozwolą na zakup i montaż ogniw fotowoltaicznych o mocy 120 kW. Wartość inwestycji to prawie 1,3 mln zł, przy unijnym dofinansowaniu 740,0 tys. zł. Wyprodukowana ze źródeł odnawialnych energia pokryje ok 30 proc. zapotrzebowania obiektu na energię elektryczną i pozwoli zaoszczędzić ok. 120 tys. zł rocznie.
 6. W 2016 r. wystąpiły trzy sytuacje zachwiania równowagi biologicznej. Zanieczyszczenie wody miało miejsce na SUW „Kortowo”, SUW „Jaroty” i SUW „Zachód”. Były to bakterie coli, które dały się opanować metodami stosowanymi przez Spółkę. Spółka powiadomiła o tym Sanepid. Jedynym niekorzystnym efektem tego zjawiska było duże zużycie wody na płukanie sieci.
 7. Trzy zespoły prądotwórcze biogazowe wyprodukowały 3095,1 MWh na kwotę 638,0 tys. zł. Stanowi to 34,0 % całkowitego zużycia energii elektrycznej przez Oczyszczalnię Ścieków oraz Suszarnię i Spalarnię Osadów.

Prawa majątkowe, wynikające ze świadectw pochodzenia energii wytworzonej w odnawialnych źródłach - elektrowni biogazowej o nazwie Miejska Oczyszczalnia Ścieków „Łyna” w Olsztynie wytwarzającej energię elektryczną przy wykorzystaniu biogazu uzyskanego w procesie fermentacji osadów, w 2016 r. osiągnęły wartość 204,5 tys. zł.

8. Spółka od kilku lat współpracuje ze szkołami zawodowymi zatrudniając uczniów tych szkół jako pracowników młodocianych celem przygotowania zawodowego w wybranym przez nich kierunku nauki. Uczniowie zatrudniani są na podstawie umów o pracę na czas nieokreślony i wynagradzani według zasad określonych w Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania. W 2016 r. Spółka zatrudniała 6 uczniów jako pracowników młodocianych, z czego 5 młodocianych kontynuowało naukę w III klasie w Zespole Szkół Budowlanych im. Żołnierzy Armii Krajowej w Olsztynie w kierunku „monter urządzeń i instalacji sanitarnych”, a 1 młodociany był uczniem II klasy Zespołu Szkół Zawodowych im. C. K. Mrongowiusza w Olsztynku kształcąc się w zawodzie elektryk. W 2016 r. pięciu młodocianych ukończyło naukę i ich umowy o przygotowanie zawodowe przekształciły się w umowy pracownicze.

W ramach współpracy z Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim oraz olsztyńskimi szkołami średnimi, Spółka umożliwia uczniom i studentom odbywanie praktyk zawodowych. W 2016r. doświadczenie zawodowe na kierunkowych praktykach zdobywało 20 studentów oraz 16 uczniów szkół średnich. Były to praktyki 2, 3 i 4 tygodniowe i odbywały się zgodnie z przedstawianymi przez studentów i uczniów programami.

W 2016r. Spółka umożliwiła 4 bezrobotnym odbycie staży zawodowych w ramach umów zawartych z Urzędem Pracy w Olsztynie. Na stażach bezrobotni przygotowywali się do pracy w następujących zawodach: laborant mikrobiologiczny, monter sieci, instalacji i urządzeń sanitarnych oraz inżynier elektryk. Po zakończonych stażach, z wszystkimi kandydatami, zawarto umowę o pracę.

9. W 2016 roku przeprowadzono cztery audyty wewnętrzne, w których oceniono funkcjonowanie Zintegrowanego Systemu Zarządzania Jakością, Środowiskiem i BHP wg PN-ISO 9001:2000; PN-ISO 14001 oraz PN-N 18001, wdrożonego w Spółce w 2003 r. W dniach 6-8 czerwca 2016 r. jednostka certyfikująca TÜV NORD Polska przeprowadziła I audyt nadzoru ZSZ. Celem audytu było potwierdzenie zgodności systemu zarządzania z wymaganiami norm w celu utrzymania certyfikatu. Podczas audytu nie stwierdzono niezgodności.
10. W dniach 15-16 września 2016 r w Dziale Jakości Wody i Ścieków odbył się audyt zewnętrzny Polskiego Centrum Akredytacji. Był to planowany audyt nadzoru. Auditorzy PCA ocenili kompetencje laboratorium do wykonywania badań zamieszczonych w dotychczasowym zakresie akredytacji oraz badania zgłoszone we wniosku Laboratorium o uaktualnienie zakresu akredytacji. Ocenie podlegał wdrożony System Zarządzania wg PN-EN ISO/IEC 17025:2005 oraz badania mikrobiologiczne wody, a także pobieranie próbek wody. Na podstawie wyników oceny w procesie nadzoru, akredytacja Nr AB 1128 została utrzymana, a zakres akredytacji został rozszerzony i uaktualniony w punktach dotyczących badań jonu amonowego w wodzie i azotu amonowego w ściekach.
2 grudnia 2016 r. PCA zatwierdziło ósme wydanie Zakresu Akredytacji Laboratorium Badawczego Nr AB 1128. Certyfikat Akredytacji Laboratorium jest ważny do 20 grudnia 2017 r.

VIII. SKARGI, WNIOSKI, REKLAMACJE, KONTROLE

W 2016 roku Zarząd Spółki rozpatrywał wniesione przez odbiorców usług:

1. Trzy skargi, z czego jedną uznano za zasadną. Dotyczyła niezapewnienia zastępczego punktu poboru wody na czas awarii.
2. 17 wniosków, z czego trzy uznano za zasadne. Dotyczyły one rozłożenia zaległości w opłatach na raty, naprawy ławki uszkodzonej podczas awarii.
3. 34 reklamacje, z czego 15 uznano za zasadne, a dotyczyły one zwrotu należności z powodu awarii na instalacji wewnętrznej wodociągowej zgodnie z zapisami standardu, awaryjności wodomierza.

W 2016 roku w Spółce przeprowadzono pięć kontroli zewnętrznych. Organami kontrolującymi byli: Delegatura Najwyższej Izby Kontroli w Olsztynie, Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Olsztynie, Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Archiwum Państwowe w Olsztynie oraz Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Olsztynie. Trzy kontrole zakończyły się wydaniem zaleceń pokontrolnych. Dotyczyły one zabezpieczenia interesu Spółki w umowach na realizację usług, zapewnienia prawidłowego stosowania przepisów o zamówieniach publicznych, bieżącego monitorowania postępu szkoleń pracowników oraz prowadzenia zbiorczej karty odpadów dla jednego kodu odpadu dla całego Przedsiębiorstwa. Z kontroli przeprowadzonej przez Komendę Miejską PSP w Olsztynie do dnia sporządzenia sprawozdania do Spółki nie wpłynęła decyzja administracyjna jej dotycząca.

IX. INFORMACJA O PRZEWIDYWANYM ROZWOJU SPÓŁKI

Na przestrzeni najbliższego roku obrotowego Spółka planuje kontynuować przyjętą dotychczas strategię rozwoju. W związku z tym głównym zadaniem w 2017 r. będzie poprawa efektywności pracy w celu maksymalnego wykorzystania potencjału Spółki.

23 listopada 2016 r. Rada Miasta Olsztyna Uchwałą Nr XXX/460/16 zatwierdziła taryfy dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Miejskiej Olsztyn na 2017 r., które gwarantują Spółce przychody na poziomie umożliwiającym pokrycie kosztów eksploatacji i utrzymania.

Na bazie zatwierdzonej taryfy Spółka opracowała Plan techniczno-ekonomiczny na 2017 r., który 16 grudnia 2016 r. Uchwałą Nr 32/16 zatwierdziło Zgromadzenie Wspólników. W 2017 r. Spółka planuje osiągnąć przychody w kwocie 89 019,7 tys. zł ponosząc koszty w wysokości 88 388,7 tys. zł. Działalność Spółki w 2017 r. powinna zamknąć się zyskiem netto w kwocie 511,1 tys. zł.

Integralną część Planu techniczno-ekonomicznego Spółki jest plan inwestycyjny na 2017 r. Zaplanowane w kwocie 23 778 tys. zł. inwestycje, podobnie jak rok wcześniej, będą dotyczyły modernizacji istniejących instalacji i obiektów produkcyjnych oraz nowych przedsięwzięć gwarantujących przystosowanie Spółki do obecnych standardów technicznych i technologicznych produkcji oraz minimalizacji kosztów.

Środki na realizację zadań planowych na 2017 r. będą pochodziły:

- z odpisów amortyzacyjnych w wysokości 19 038 tys. zł. Jednocześnie z odpisów pochodzących z amortyzacji spłacane będą raty pożyczek, w wysokości łącznie 6 000 tys. zł, zaciągniętych na realizację projektu pn. „Gospodarka wodno-ściekowa w Olsztynie II faza”;
- z dofinansowania zadania pn. „Montaż ogniw fotowoltaicznych na bazie PWiK” w wysokości 740 tys. zł;
- z kredytu w wysokości 10 000 tys. zł. Kredyt ma być przeznaczony na wykup na własność nieruchomości gruntowej, będącej w użytkowaniu wieczystym. Nieruchomość o powierzchni 33 9186 ha położona jest na terenie Gminy Olsztyn -

obręb 156 działka nr 2/1, dla której prowadzona jest księga wieczysta OL 10/00110916/1.

29 czerwca 2016 r. Rada Miasta Olsztyna Uchwałą Nr XXIV/344/16 zatwierdziła „Wieloletni plan modernizacji i rozwoju urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych Przedsiębiorstwa wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Olsztynie na lata 2017-2019”. W latach 2017-2019 Spółka planuje zrealizować przedsięwzięcia inwestycyjne na kwotę 85 802,0 tys. zł. Nakłady zostaną sfinansowane przede wszystkim ze środków własnych pochodzących z amortyzacji, dofinansowania pozyskanego ze środków unijnych oraz ewentualnego kredytu. Z amortyzacji będą również spłacane raty kapitałowe od pożyczek zaciągniętych w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na realizację zadania „Gospodarka wodno-ściekowa w Olsztynie - II faza. Suma rat kapitałowych przewidzianych do spłaty przez Spółkę w latach 2017-2019 wynosi 18 600,0 tys. zł.

Planowane przez Spółkę inwestycje związane są z realizacją „Strategii firmy na lata 2012-2020”. Głównym celem działalności Przedsiębiorstwa jest zapewnienie wytwarzania wyrobów i świadczenia usług o jakości spełniającej oczekiwania klientów z jednoczesnym minimalizowaniem wpływu na środowisko naturalne i zapobieganiem negatywnym oddziaływaniom na nie oraz zapewnianiem pracownikom bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. Cele te wpisują się w „Strategię Rozwoju Miasta - Olsztyna 2020” uchwaloną przez Radę Miasta Olsztyn w dniu 30 października 2013 r. (Uchwała Nr XLV/752/13), a także w „Strategię Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020” (Uchwała nr XXXIV/474/05 Sejmiku Województwa Warmińsko – Mazurskiego z dnia 31 sierpnia 2005 r.).

Spółka planuje dalsze doskonalenie procesów pozyskiwania, uzdatniania i zaopatrywania w wodę oraz odbioru i oczyszczania ścieków w celu spełnienia wymagań, potrzeb i oczekiwań klientów poprzez m.in. modernizację systemów wodociągowo-kanalizacyjnych. Działalność ta jest ściśle powiązana z przestrzeganiem uregulowań prawnych dotyczących ochrony środowiska oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, a także ma na celu monitorowanie uzyskiwanych efektów.

Planowane inwestycje z jednej strony służą podniesieniu standardów jakości, z drugiej strony wynikają z potrzeby utrzymania opłat dla odbiorców na poziomie możliwym do przyjęcia w kategoriach społecznych i politycznych.

W latach 2017-2019 Spółka wspólnie z Gminą Dywity i Gminą Gietrzwałd będzie realizować inwestycje w infrastrukturę wodociągową i kanalizacyjną o łącznej wartości ponad 50 mln zł. Porozumienie o współpracy zostało podpisane w październiku 2016 r. Inwestycja zakończy się w połowie 2019 roku.

X. OPIS ISTOTNYCH CZYNNIKÓW RYZYKA I ZAGROŻEŃ

1. **Kalkulacja taryf.** Ważnym czynnikiem wpływającym na działalność jest uzależnienie przychodów Spółki od taryf zatwierdzanych przez Radę Gminy. Poziom taryf decyduje o możliwości uzyskania przychodów pokrywających ponoszone koszty uzasadnione wraz ze zwrotem zaangażowanego kapitału. Zasady ustalania taryf określone są przez przepisy wykonawcze do ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków z 7 czerwca 2001 r. z późn. zm.
2. **Sytuacja makroekonomiczna.** Na realizację założonych celów strategicznych i osiągnięte przez Spółkę wyniki finansowe oddziałują między innymi czynniki makroekonomiczne, których wpływ jest niezależny od działań Spółki. Do tych czynników zaliczyć można: inflację, ogólną kondycję polskiej gospodarki, zmiany sytuacji gospodarczej, politykę podatkową, wzrost stóp procentowych. Zmiany

wskaźników makroekonomicznych mogą wpłynąć na zmniejszenie planowanych przychodów, bądź na zwiększenie kosztów działalności.

3. **Ryzyko związane z uzyskiwanymi przez Spółkę wynikami finansowymi oraz z możliwością finansowania dalszego rozwoju.** W przypadku, gdy Spółka nie będzie w stanie uzyskać dodatnich przepływów pieniężnych z prowadzonej obecnie działalności, realizacja przyjętej strategii rozwoju może zostać utrudniona. Wówczas w celu realizacji założonej strategii, Spółka może być zmuszona pozyskiwać w większym stopniu niż zakładano finansowanie w drodze m.in. zwiększenia zadłużenia, co także może być wówczas utrudnione.
4. **Ryzyko operacyjne związane z niebezpieczeństwem niepokrycia kosztów Spółki uzyskanymi przychodami.** Wynika ono z wysokiego udziałem kosztów stałych w kosztach operacyjnych ogółem. W Spółce, podobnie jak we wszystkich przedsiębiorstwach wodociągowo-kanalizacyjnych, na trwałe wpisany jest wysoki udział kosztów stałych w kosztach ogółem. Im wyższy udział kosztów stałych tym większa wrażliwość wyniku na działalności podstawowej na wahania przychodów ze sprzedaży.
5. **Niepewność osiągnięcia sprzedaży na poziomie prognozowanego popytu.** Popyt kształtowany jest przez czynniki niezależne od decyzji Przedsiębiorstwa (czynniki zewnętrzne). Wpływ na popyt będą miały czynniki makroekonomiczne, tj. koniunktura gospodarcza, poziom stóp procentowych czy wielkość bezrobocia, także pogoda.
6. **Nieplanowane przejęcia sieci na stan Spółki** (przejmowanie sieci wod-kan na stan Spółki np. od inwestorów zewnętrznych).
7. **Wzrost nakładów inwestycyjnych** spowodowany tym, że inwestycje prowadzone są w terenie silnie zurbanizowanym. Nie znane są przeszkody napotymane w trakcie ich realizacji. Prowadzenie prac w warunkach kolizji z innymi systemami sieciowymi: energia elektryczna, ciepło, gaz, telefonia oraz w jezdniach, których rekonstrukcja wymaga wysokich nakładów.
8. **Ryzyko związane z należnościami.** Należności Spółki z tytułu dostaw i usług stanowią ponad 1,6 % sumy bilansowej - wg stanu na dzień 31.12.2016 r. Spółka minimalizuje ryzyko związane z należnościami. Należności są na bieżąco monitorowane. W przypadku przekroczenia terminu płatności przez odbiorców podejmowane są stosowne przedsięwzięcia według określonych procedur windykacyjnych.